

Χρονολόγιο

Ζακ Ντεριντά

της
Δήμητρας Ρούπα

1930 Στις 15 Ιουλίου γεννιέται στο Αλγέρι ο Τζάκι Ντεριντά (Jacques Derrida), από Εβραίους μη θρησκευόμενους γονείς, ενσωματωμένους στη γαλλική κοινωνία.

1943-47 Στα μαθητικά του χρόνια βιώνει μία αντίφαση: από τη μια πλευρά, ανήκει σε «συμμορία», επιδίδεται με ιδιαίτερο ζήλο σε αθλητικές δραστηριότητες και θέλει να ασχοληθεί επαγγελματικά με το ποδόσφαιρο και, από την άλλη, είναι μάλλον μοναχικός, μελαγχολικός, ιδιαίτερα μετά την οπτοχία του στις οπιοειδείς εξετάσεις: κρατάει ημερολόγιο και διαβάζει Ζιντ, Νίτσε, Ρουσό, Καμί, Βαλερί, αλλιά και Μπερζόν και Σαρτρ.

1949-50 Φεύγει για πρώτη φορά από το Αλγέρι, για να μπει εσωτερικός στο λύκειο Λουί-Λε-Γκραν, στο Παρίσι. Γι' αυτή την εμπειρία σχολιάζει: «Ήμουν διαρκώς (...) στα πρόθυρα νευρικής κατάρρευσης».

1952-53 Ύστερα από το «τερατώδες μαρτύριο των εξετάσεων» εισάγεται στην Ανώτατη Παιδαγωγική Ακαδημία (ENS), όπου θα γνωριστεί και θα γίνει φίλος με τον Αλτουσέρ.

1953-54 Αρχίζει η ενασχόλησή του με τον Χούσερλ. Συμβουλευτείται το αρχείο Χούσερλ στη Λουβέν και γράφει το *Πρόβλημα της γένεσης στη φιλοσοφία του Χούσερλ* (*Le problème de la genèse dans la philosophie de Husserl*), το οποίο θα εκδοθεί το 1990. Συνδέεται φιλικά με τον Φουκό και παρακολουθεί το μαθήματά του.

1956 Ύστερα από την επιτυχία του στο διαγωνισμό των καθηγητών μέσης εκπαίδευσης, βρίσκεται με υποτροφία στο πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ. Γνωρίζει το έργο του Τζέιμς Τζόις, που θα αποτελέσει, το 1987, το θέμα ενός βιβλίου του (*Ulysse gramophone*).

1957 Τον Ιούνιο παντρεύεται στη Βοστώνη τη Μαργαρίτα Οκουτιριέ, με την οποία θα αποκτήσει δύο γιους.

1957-59 Υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία σε σχολείο για τα παιδιά των στρατιωτών, στην εμπόλεμη Αλγερία.

1960-64 Διδάσκει «γενική φιλοσοφία και λογική» στη Σορβόνη ως βοηθός του Γκαστόν Μπασελάρ, του Ζ. Κανγκιλιέμ, του Πολ Ρικέρ, του Ζ. Βαθ. Ο Ιππόλιτ και ο Αλτουσέρ τον καλούν να διδάξει στην Ανώτατη Παιδαγωγική Ακαδημία. Ο Ντεριντά παραιτείται αμέσως από το Εθνικό Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών (CNRS). Στην Ακαδημία θα παραμείνει έως το 1984, παρόλο που, σύμφωνα με τα λεγόμενά του, αυτά τα χρόνια ήταν «χρόνια δοκιμασίας». Το 1962 εκδίδεται η *Αρχή της Γεωμετρίας του Χούσερλ*.

1966 Εμφανίζεται για πρώτη φορά στις ΗΠΑ, σε ένα συνέδριο που οργανώνει το πανεπιστήμιο Τζονς Χόπκινς της Βαλτιμόρης με τίτλο «Οι γλώσσες της κριτικής στις επιστήμες του ανθρώπου». Η παρέμβασή του αποτελεί μέχρι σήμερα σημείο αναφοράς

1967 Εκδίδονται τα έργα του *Περί γραμματολογίας* (*De la grammatologie*), *Η γραφή και η διαφορά* (*L'Écriture et la Différence*) και *Η Φωνή και το Φαινόμενο. Εισαγωγή στο πρόβλημα του σημείου στη φαινομενολογία του Χούσερλ* (*La Voix et le Phénomène. Introduction au problème du signe dans la phénoménologie de Husserl*).

1968 Αντιμετωπίζει την έκρηξη του Μάη του '68 με κάποια επιφύλαξη. Δεν πιστεύει στη «συγκεκριμένη, αυθόρμητη, ενωτική, αντισυνδικαλιστική ευφορία, σ'

Ο Ντεριντά αριστερά, στην αγκαλιά της μητέρας του

αυτόν τον ενθουσιασμό για τη γλώσσα που επιτέλους "απελευθερώθηκε"...». Οι επιφυλάξεις του όμως δεν θα τον εμποδίσουν να πάρει μέρος στις πορείες και να οργανώσει την πρώτη γενική συνέλευση στην Παιδαγωγική Ακαδημία.

1972 Δημοσιεύονται τα έργα *Διασπορά* (*La Dissémination*) και *Περιθώρια της φιλοσοφίας* (*Marges de la Philosophie*). Το περιοδικό του Αραγκόν «Lettres Françaises» του αφιερώνει το τεύχος της 29ης Μαρτίου

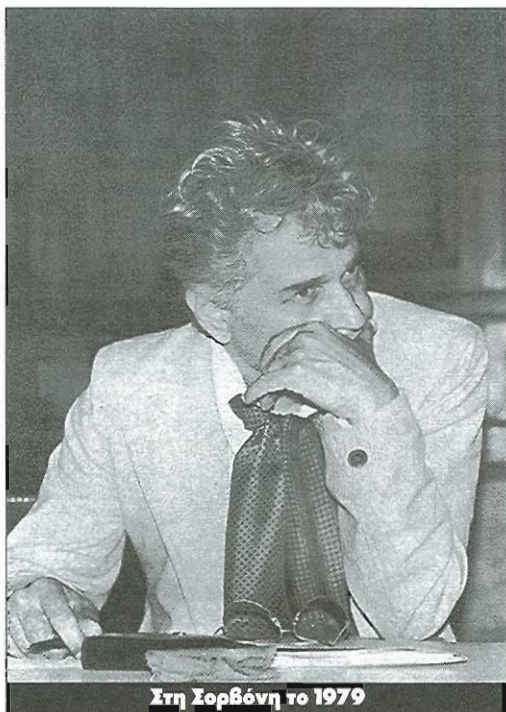
Ακολουθεί αφιέρωμα στην εφημερίδα «Le Monde». Σταματάει η συνεργασία του με το περιοδικό «Tel Quel», η οποία χρονολογείται από το 1965.

1974 Στις πρωτοεμφανιζόμενες εκδόσεις «Γκαλιλιέ» δημοσιεύει το έργο του *Glas*, με την πρωτοπορική μορφή του δίστηλου, παραβάλλοντας τον Χέγκελ με τον Ζενέ.

1975 Τον Ιανουάριο, ιδρύει την «Ομάδα ερευνών για τη διδασκαλία της φιλοσοφίας» (GREPH) [βλ. *Ποιος φοβάται τη φιλοσοφία; (Qui a peur de la philosophie?)*, εκδ. Flammarion]. Αρχίζει να διδάσκει συγκριτική λο-

**1946, Λύκειο του Ben Aknoun
(Ο Ντεριντά τρίτος από αριστερά στην προτελευταία σειρά)**

Στη Σορβόνη το 1979

γοτεχνία στο Γέιτ, μαζί με τον Πολ ντε Μαν και τον Τζέι Χίλις Μίλερ. Στα τέλη της δεκαετίας, αυτοί οι τρεις, μαζί με τους Τζόφρι Χάρτμαν και Χάρολντ Μπλουμ, σχηματίζουν την «ομάδα του Γέιτ» (ή τη «μαφία του Γέιτ», σύμφωνα με άλλους). Η ομάδα αυτή, που θέλει να επιβάλει την αποδόμηση στον αμερικανικό ακαδημαϊκό κόσμο, θα προκαλέσει έντονες διαμάχες και αντιπαροθέσεις.

1979 Οι αποδομιστές του Γέιτ εκδίδουν τον τόμο *Αποδόμηση και Κριτική (Deconstruction and Criticism)*. Στη Σορβόνη πραγματοποιείται η Γενική Συνέλευση της Φιλοσοφίας.

1980 Δημοσιεύει το έργο *Καρτ Ποστάλ (Carte Postale)*.

1981 Ιδρύει το σύλληγο συμπαράστασης στους διωκόμενους Τσέχους διανοούμενους. Την ίδια χρονιά οργανώνει ένα σεμινάριο στην Πράγα, που θα καταλήξει όμως στη σύλληψη και τη φυλάκισή του από τις τσεχοσλοβακικές αρχές, με την κατασκευασμένη κατηγορία του εμπορίου ναρκωτικών. Ο σάπλος που ξεσηκώνει η υπόθεσή του, καθώς και η δυναμική παρέμβαση της κυβέρνησης Μιτερράν, έχουν ως αποτέλεσμα την αποφυλάκισή του.

1982 Δημοσιεύεται *Το αυτί του άλλου (L' Oreille de l'autre)*.

1983 Είναι ένας από τους δημιουργούς της Διεθνούς Σχολής της Φιλοσοφίας (Collège international de philosophie), που ιδρύεται στις 10 Οκτωβρίου, και ο πρώτος αιρετός διευθυντής της. Την ίδια χρονιά, θα αναμειχθεί ενεργά στο κίνημα ενάντια στο ρατσισμό στη Νότια Αφρική, συμμετέχει στην οργάνωση της έκθεσης «Η Τέχνη ενάντια στο Απαρτχάιντ», στο Πολιτιστικό Ίδρυμα ενάντια στο ρατσισμό, στην Επιτροπή Ρηγοτεχνών υπέρ του Νέθσον Μαντέθα. Εκδίδεται το έργο του *Για τον αποκαλυπτικό τόνο στη φιλοσοφία παισιότερα (D'un ton apocalyptique adopté naguère en philosophie)*. Εκλέγεται στην Ανωτάτη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών (EHESS).

1987 Δημοσιεύει το *Περί πνεύματος (De l'esprit)*, σχετικά με την εμφάνιση του πνεύματος (Geist) στον Χάιντεγκερ. Επίσης, τα έργα: «*Κηόρα*» στο *Ποικιλία. Μελέτες προς τιμήν του Ζαν-Πιέρ Βερνάν* («*Κηόρα*» in *Poikilia. Études offertes à Jean-Pierre Vernant*), *Ψυχή (Psyché)* και *Ulysse gramophone*.

1988 Δημοσιεύεται το έργο του *Limited Inc.*

1989 Η Νομική Σχολή του Καρντόζο στη Νέα Υόρκη οργανώνει προς τιμήν του μεγάλο συνέδριο με θέμα «Αποδόμηση και Απόδοση Δικαίου». Στο μεταξύ, ο Ντερνιτά διδάσκει στο πανεπιστήμιο του Σίτι. Όπως ήθελε ο Χίλις Μίλερ «... οι Η.Π.Α. δεν μπορούν να κάθουν πια χωρίς αυτόν».

1990 Παραδίδει μια σειρά σεμιναρίων στο πανεπιστήμιο της Μόσχας. Βρίσκεται για ακόμη μια φορά στις Η.Π.Α., αυτή τη φορά για να εκφωνήσει την εναρκτήρια διάλεξη στο συνέδριο του πανεπιστημίου Ίρβιν της Καλιφόρνια (όπου ο Ντερνιτά βρέθηκε με τον Μίλερ, ύστερα από την κοινή αποχώρησή τους από το Γέιτ). Επιστρέφει στη Γαλλία, όπου διοργανώνει την έκθεση «Αναμνήσεις τυφλού. Η Αυτοπροσωπογραφία και άλλη ερείπια», με κλασικά σχέδια, στο Λούβρο. Εκδίδεται το *Για το δικαίωμα στη φιλοσοφία (Du droit à la philosophie)*.

1993 Από τη χρονιά αυτή έως σήμερα ταξιδεύει συνεχώς, διδάσκει σε πολλές χώρες του κόσμου και γράφει. Δημοσιεύεται το έργο του *Φαντάσματα του Μαρξ (Spectres de Marx)*.

1996 Εκδίδονται τα έργα *Απορίες (Apories)* και *Υπερηχογραφήματα της τηλεόρασης (Echographies de la télévision)*.

1997 Δημοσιεύεται το έργο του *Περί φιλοξενίας (De l'hospitalité)*.

1999 Εκδίδεται το *La Contre-allée*. □

διαβάζω

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΤΕΥΧΟΣ 397
ΙΟΥΝΙΟΣ 1999
ΔΡΧ. 1.800

ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΔΟΘΕΙΣΗΣ

Έλληνες και Βαλκάνιοι

ΞΕΝΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ο ψυχρός πόλεμος στο προσκήνιο
Πόλεμος και φιλελευθερισμός

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Μετάλλια
σε Εκδότες
και Βιβλιοπώλες

ΖΑΚ ΝΤΕΡΙΝΤΑ